

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ НАПН УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ АКАДЕМІЇ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ
ІМЕНІ МАРІЇ ГЖЕГОЖЕВСЬКОЇ У ВАРШАВІ
ГРОМАДСЬКА СПІЛКА “УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ”
ГНПО “АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ТА НАВЧАННЯ ДОРΟΣЛИХ
ІМЕНІ І. А. ЗЯЗЮНА”

**НАУКОВА СПАДЩИНА
АКАДЕМІКА ІВАНА ЗЯЗЮНА
У ВИМІРАХ СУЧАСНОСТІ Й МАЙБУТНЬОГО**

**Збірник матеріалів
І Міжнародної науково-практичної конференції**

30-31 березня 2017 року

**Київ
Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова
2017**

УДК 378-057.4(477) Зязюн
Н 34

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
(протокол № 5 від 26 жовтня 2017 року)*

Редакційна колегія:

- В. П. Андрущенко*, доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, дійсний член НАПН України, ректор НПУ імені М. П. Драгоманова;
- В. Г. Кремень*, доктор філософських наук, професор, дійсний член НАН України і НАПН України, президент НАПН України, президент Товариства “Знання” України;
- Н. Г. Ничкало*, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, академік-секретар Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України.

*Укладач –
Н. В. Гузій*, доктор педагогічних наук, професор.

Н 34 Наукова спадщина академіка Івана Зязюна у вимірах сучасності й майбутнього : збірник матеріалів I Міжнародної науково-практичної конференції. (м. Київ, 30-31 березня 2017 р.) / ред. колегія : В. П. Андрущенко, В. Г. Кремень, Н. Г. Ничкало ; укл. Н. В. Гузій. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. – 339 с.

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції висвітлюються результати досліджень багатогранної наукової спадщини академіка І. А. Зязюна – його філософсько-педагогічних та етико-естетичних ідей, проблем педагогіки добра, педагогічної майстерності та особистості учителя-майстра, вітчизняного і зарубіжного досвіду педагогічної освіти та освіти дорослих.

Видання адресоване науковцям, аспірантам, студентам, педагогам-практикам, керівникам органів освіти та навчальних закладів.

УДК 378-057.4(477) Зязюн

ISBN

© Автори статей, 2017
© Редакційна колегія, 2017
© Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017

існує необхідність усвідомлення студентами суперечності, що закладена в основу проблеми. Це можливо за умови, якщо вони володіють достатніми для розуміння даної проблеми знаннями. Також слід пам'ятати, що проблемна ситуація сприймається як така суб'єктивно: те, що для однієї людини викликає суперечність, для іншої зовсім позбавлене суперечливості. Трапляються і відмінності в розумінні проблемності ситуації студентом і викладачем. Парадоксально, коли ситуація проблематична для викладача, але не для студента. Зустрічається це в тому випадку, коли студент отримує абсурдний результат і вважає його вірним. Аналіз таких помилок, представлених у вигляді суперечності, може слугувати засобом розвитку критичності мислення студента.

При цьому важливим є залучення студентів до наукового пошуку шляхом використання історичного підходу. Причому така побудова лекцій може охоплювати виклад не однієї теми, а цілого розділу. Проблемні ситуації при даному методі не створюються викладачем спеціально, а природно випливають з самого характеру матеріалу. Прикладами суперечності в пізнанні можуть слугувати суперечність між знанням і незнанням, між життєвими і науковими знаннями, між знанням теорії та невмінням застосувати її на практиці тощо. Такі суперечності найчастіше використовуються у навчальному процесі вишу.

Література:

1. *Алексюк А. М.* Педагогіка вищої освіти України. Історія, теорія : посібник / А. М. Алексюк. – К. : Либідь, 1998. – 560 с.
2. *Курлянд З. Н.* Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] / З. Н. Курлянд. – К., 2005. – 399 с. – Режим доступу : http://pidruchniki.ws/12631113/pedagogika/problemne_navchannya_vischomu_navchalnomu_zakladi
3. *Петровский А. В.* Психологическая теория коллектива : монографія [Электронный ресурс] / А. В. Петровский. – М. : Педагогика, 1979. – 240 с. : ил. – Режим доступа : <http://www.psychlib.ru/inc/absid.php?absid=10494>.

УДК 373.211.23(477)

Меленець Л. І.

АДАПТУВАННЯ МОЛОДОГО ВИХОВАТЕЛЯ-МЕТОДИСТА ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ДО ПРОФЕСІЙНО-СОЦІАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

Постановка проблеми у загальному вигляді. Суспільні – матеріальні й духовні, – умови становлення, існування, розвитку та діяльності людини тісно пов'язані з суспільними відносинами, в які вона включена. Інформаційне суспільство ставить високі вимоги до сучасного спеціаліста, здатного робити кваліфікований висновок на підставі колегіального обговорення та вивчення певної ситуації, виваженості оцінок, аналізу сутності справи. За експертними оцінками, успішними на ринку праці в найближчій перспективі будуть фахівці, які вміють навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити мету та досягати результатів, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі та володіти іншими сучасними вміннями [4, с. 4].

Професійно-соціальне середовище є одним із чинників розвитку соціальних і громадянських компетентностей, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними

цінностями і культурою. Актуальність дослідження проблеми інтенсивної перепідготовки молодих вихователів-методистів дошкільних навчальних закладів обумовлено соціальними потребами в спеціалістах, які в сучасних швидкоплинних змінах у системі освіти володіють умінням працювати з іншими на прогнозований результат, попереджати і розв'язувати конфлікти, досягати компромісів, дотримувати прав людини, підтримувати соціокультурне різноманіття і столицне зокрема.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Узагальнюючу історико-педагогічну та теоретичну характеристику становлення, розвитку проблеми адаптації в психолого-педагогічній літературі подано в дослідженні Л. В. Зданевич [2], психологічні особливості управління професійною адаптацією вчителів простежено в науковому доробку С. М. Кулик [5], А. Г. Поляковою теоретично обґрунтовано та розроблено інтегративну модель адаптивного управління навчальним процесом в умовах загальноосвітнього комплексу [6], М. П. Шик запропоновано технології адаптації до професійної діяльності [7].

У кожній соціальній дії, зокрема в професійно-освітній, зазначав І. А. Зязюн можна виокремити два взаємопов'язані і взаємодоповнюючі процеси – адаптацію і трансформацію, які властиві всім соціальним процесам і які за причиною їх всезагальності можна назвати соціальними мета-технологіями. Соціальний і освітній вплив ззовні створює передумови для вияву механізмів розвитку, саморозвитку, самореалізації особистості, що дає змогу їй проектувати й прогнозувати подальшу професійну діяльність. Академік, доктор філософських наук, професор І. А. Зязюн в монографії “Філософія педагогічної дії” пропонує один із способів практичної адаптації суб'єкта професійного розвитку – духовно-практичне освоєння дійсності [3, с. 113-114].

Мета даної статті полягає в розкритті ролі адаптаційного процесу (адаптування) як життєвої особливості людини і, як технології поступу в професійному зростанні вихователя-методиста дошкільного навчального закладу засобами пролонгованого навчання.

Використання методу термінологічного аналізу наукових психолого-педагогічних досліджень уможливорює виокремлення в процесі адаптації таких основних складових:

– психологічна – оволодіння системою цінностей (нормами, установками, зразками поведінки), культурою, що існують у середовищі, з метою виконання наявних у ньому вимог до особистості, що часто ведуть до її внутрішніх змін;

– правова – освоєння правових норм, що регламентують соціальний і правовий статус особи, визначають її права, обов'язки і можливості, а також оволодіння інформацією про державні органи, установи й організації, що можуть допомогти в реалізації своїх прав і можливостей;

– професійна – спеціалізоване удосконалення наявних професійних знань, умінь і навичок або оволодіння новими та подальше успішне їх використання при поступовому включенні в трудовий розпорядок організації/установи.

Адаптування розглядаємо як дію освоєння, звикання, пристосування до нового середовища, до незвичних умов праці. Адаптування молодого вихователя-методиста до нового предметного середовища – кабінету, до нових міжособистісних стосунків з вихователями-методистами інших дошкільних закладів, інших установ, громадських організацій, до нової системи субординації, в решті до суперечності між раніше сформованою моделлю діяльності вихователя та реальним характером завдань і обов'язків вихователя-методиста ускладнюється не стільки несформованістю професійної позиції, скільки комплексом чинників, що безпосередньо чи опосередковано впливають на термін і характер перебігу цього процесу.

Під “адаптуванням вихователя-методиста до професійно-соціального середовища” ми розуміємо складний психолого-педагогічний процес, що полягає у взаємоузгодженні упереджень педагога як суб’єкта діяльності і професійного середовища, коли спеціаліст за власним бажанням обирає прийнятну діяльність для задоволення своїх зрослих потреб і йде на зустріч тим рольовим очікуванням, які висувають до нього нові зв’язки й відносини, нові умови праці переживання в просторі і часі стану самоствердження й творчого самовираження.

На посаді вихователя-методиста дошкільних навчальних закладів працюють жінки різного віку, які мають різні характери й здібності, різні соціально-психологічні особливості, різний стаж педагогічної роботи, що передував даній посаді. Вибіркове опитування, проведене протягом 2014-2015 навчального року серед слухачів курсового підвищення кваліфікації Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка – вихователів-методистів дошкільних навчальних закладів, свідчить про те, що переважна більшість із них отримали пропозицію перейти на цю посаду від методистів з дошкільного виховання районних науково-методичних центрів, які спостерігали за їхньою роботою під час чергової/позачергової атестації чи атестації дошкільного навчального закладу, проведенні методичної роботи в районі, місті.

Оскільки вплив професійно-соціального середовища потребував від педагогів вибору однієї з двох типів відповідей: перший тип – прийняття умов й позитивна відповідь на соціальні очікування, другий – неприйняття того нового, що порушує вже усталені позиції, адаптація, пов’язана зі зміною їхньої посади, була добровільна за механізмом, виробнича за напрямом, професійна за спрямованістю, вторинна за видом.

Відповідно до соціологічних досліджень II пол. XX ст. існує кілька підходів до періодизації адаптації персоналу: дисфункціональний (перші дні й тижні в організації), стереотипний (до одного року) і функціонально-ініціативний (до трьох років).

Вихователями-методистами дошкільних навчальних закладів зі стажем роботи до 3-х років на основі порівняльного аналізу можливих варіантів курсового підвищення кваліфікації в Інституті післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка у 2015-2016 навчальному році було обрано навчання в Міській школі молодого педагога за програмою пролонгованого курсу.

За мету Програми було взято ідею забезпечення адаптивного механізму професійної підготовки, перепідготовки спеціаліста з дошкільної освіти, який перейшов з посади вихователя на посаду вихователя-методиста дошкільного навчального закладу; сприяння у подоланні бар’єрів спілкування з колегами, батьками, громадськістю; надання інформаційних, консультаційних послуг, соціально-психологічної і правової допомоги в питаннях виконання професійних завдань і обов’язків.

Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників констатує, що вихователь-методист повинен знати: Закон України “Про освіту” (1060-12), Конвенцію про права дитини, законодавчі й нормативно-правові акти та документи з питань виховання і навчання; трудове законодавство та державну мову; педагогіку, дитячу психологію, вікову фізіологію, санітарію та гігієну; цілі, принципи, зміст освіти та виховання; методи, форми; засоби здійснення навчально-виховного процесу, організації спілкування, ігор, художньо-ігрової творчості, навчальних занять та праці дітей; відповідні програмно-методичні, нормативні та рекомендаційні матеріали й документи, індивідуальні характеристики вихованців; соціальні, культурні та інші умови педагогічного процесу; організацію управління, нормативне забезпечення системи освіти; принципи, якими керуються провідні вихователі та методисти [1].

Проте, сучасній людині XXI століття потрібні й такі навички, як когнітивна гнучкість; вирішування складних завдань; формулювання судження і приймання рішення; критичне мислення; креативність; управління людьми; навички координації та взаємодії; застосування емоційного інтелекту, уміння вести переговори; бути відкритою до інших культур і досвідів, мати форми поведінки, які потрібні для ефективної та конструктивної участі в громадському житті, на роботі.

Відомий вчений І. А. Зязюн зазначав, що “особистість в її поведінковій активності, виробленій в умовах примусу, не є стійкою”. Умовою забезпечення стійких форм поведінки, вважав професор, є забезпечення вільного розвитку тих мотивів, на основі яких здійснюється продумана організація поведінки суб’єктів, щоб у них створювалися звички, які забезпечували б виконання навчальних обов’язків [3, с 116].

Тож зміст професійно-орієнтованого циклу навчально-тематичного плану роботи Міської школи визначався з дотриманням принципу людиноцентризму – орієнтація на потребу слухача, а саме молодого вихователя-методиста дошкільного навчального закладу, досвід якого на цій посаді не перевищував три роки. В таблиці 1 “Навчально-тематичний план роботи Міської школи вихователя-методиста ДНЗ зі стажем роботи до 3-х років” подано теми, обрані учнями Школи, 50% яких змінили посаду в 2015 році, 40% – в 2014, 10% – в 2013.

Перше навчальне заняття у формі лекції-екскурсії пройшло в Педагогічному музеї України Національної академії педагогічних наук України (Будинок учителя), саме в тій установі, в якій перетинаються інтереси педагогів та музейників, де є відкриті перспективи реалізовувати на практиці інноваційні музейно-освітні програми. Увагу педагогів було зосереджено на потенційних можливостях музеїв при навчальних закладах, а їх в Україні нараховується більше 5 тисяч. Саме такий музейно-освітній простір найбільш наближено до дітей і базуються він на дослідженні особливостей розвитку місцевих спільнот і є, безперечно, потужною базою для розвитку, навчання і виховання дітей.

Навчальні заняття відбувалися щомісяця в очному (дата наступної зустрічі визначалася на попередньому занятті) та дистанційному форматі. Відповідно до плану роботи Школи вихователі-методисти брали активну участь у практичних заняттях, дискусіях, круглих столах, семінарах-практикумах, що проходили на базі кращих дошкільних навчальних закладів м. Києва № 273, 343, 421, 428, 495, 590, школа дитячий садок імені Софії Русової.

Зауважимо, що такий поширений інтерактивний вид навчального заняття як конференція з обліку досвідом, основним змістом якого є обговорення попередньо підготовлених повідомлень слухачів з актуальних проблем їхньої професійної діяльності, власного практичного досвіду, була проведена в формі педагогічної конференції з теми “Гуманістичне бачення освіти як найважливішого суспільного блага”, що пройшла в Національному музеї літератури України. Не тільки змістове наповнення даного заходу, а й вибір форми і місця його проведення було попередньо обговорено і колегіально визначено вихователями-методистами.

Відповідно до Закону “Про вищу освіту” (2014) самостійна робота є однією із форм освітнього процесу в вищих навчальних закладах та основним засобом оволодіння слухачем навчальним матеріалом у позааудиторний час. На самостійну роботу Школи молодого вихователя-методиста були винесені питання методичної роботи районного/міського рівня; організації атестації педагогічних працівників та дошкільного начального закладу; підготовки та проведення конкурсів фахової майстерності педагогів;

підготовки вихователя до роботи з обдарованими дітьми; наукового пошуку та експериментальної роботи; забезпечення ефективного педагогічного процесу тощо.

Було розроблено міні-проекти “Профіль вихователя”, “Імідж педагога”, “Реноме спеціаліста” як форми обліку особистісних досягнень, “Теорія в дії” та ін.

По закінченню занять в Школі учасники отримали сертифікати й свідоцтва.

Таблиця 1

**Навчально-тематичний план роботи Міської школи вихователя-методиста ДНЗ
зі стажем роботи до 3-х років**

№ п/п	Назва циклу	Всього годин	К-ть кредитів	Академічні години		Місце проведення
				Аудит. робота	Сам. робота	
1.	Соціально-гуманітарний цикл	30	1	12	18	
1.1	“Сучасна ділова українська мова з практикумом”	10	-	4	6	ІППО
1.2	“Розвиток педагогічної думки та дошкільної освіти України”	10	-	4	6	ШДС імені Софії Русової
1.3	“ІКТ-навчання”	10	-	4	6	ІППО
2.	Психолого-педагогічний цикл	30	1	12	18	
2.1	“Вихователь-методист як координатор освітньої діяльності дошкільного навчального закладу” Лекція-консультація	10	-	4	6	Педагогічний музей України
2.2	“Мікроклімат дошкільного навчального закладу” Міні-тренінг	10	-	4	6	ІППО
2.3	“Гуманістичне бачення освіти як найважливішого суспільного блага” Педагогічна конференція	10	-	4	6	Національний музей літератури України
3	Професійно-орієнтований цикл	30	1	12	18	
3.1	“Блочно-тематичний принцип планування освітньої роботи з дітьми дошкільного віку”	10	-	2	3	ДНЗ № 590
	“Організація фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільному навчальному закладі”	-	-	2	3	ДНЗ № 421
3.2	“Планування роботи дошкільного навчального закладу як первісна функція управління”	10	-	2	3	ДНЗ № 495
	“Вивчення стану освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі”	-	-	2	3	ДНЗ № 343
3.3	“Передовий педагогічний досвід: виявлення, вивчення, узагальнення, розповсюдження”	10	-	2	3	ДНЗ № 428

№ п/п	Назва циклу	Всього годин	К-ть кредитів	Академічні години		Місце проведення
				Аудит. робота	Сам. робота	
	“Реалізація педагогічних ініціатив, апробації навчальної літератури та методичних розробок: методична підтримка педагогів”	-	-	2	3	ДНЗ № 273
3.4	Дистанційне навчання	-	2	-	60	
3.4.1	“Наставництво в професійному розвитку педагогів ДНЗ: принципи, ролі, етапи”	-	1	-	30	Портал е-навчання ІППО
3.4.2	“Профілактика емоційного та професійного вигорання педагога”	-	1	-	30	Портал е-навчання ІППО
3.5	Випускна робота	-	1	-	30	
	Всього	180	6	36	144	

Висновки. Адаптацію розглядаємо, як комбінацію прийомів, що дозволяє здолати труднощі професійного становлення, так і механізм соціалізації. Досвід адаптування молодого вихователя-методиста дошкільного навчального закладу до професійно-соціального середовища довів свою ефективність завдяки пролонгованій роботі Школи молодого педагога. Така інтенсивність навчання педагогічних кадрів дошкільних навчальних закладів в умовах рекурентної освіти одночасно є метою навчання, основним засобом та умовою розвитку професійної компетентності. Протягом 2016-2017 навчального року на базі дошкільних закладів, де працюють учні Школи, було проведено практико-орієнтовані модулі викладачів кафедри методики та психології дошкільної і початкової освіти Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка. Освітній процес у вищому навчальному закладі – це інтелектуальна, творча діяльність, що провадиться через систему науково-методичних і педагогічних заходів і спрямована на примноження й засвоєння, передачу й використання компетентностей у осіб, які адекватно оцінюють зрілі можливості професійного становлення. Вважаємо за необхідне в подальшому дослідити впровадження технології мережевого навчання молодих вихователів-методистів дошкільних навчальних закладів, що базується на максимальному використанні можливостей інформаційно-телекомунікаційних технологій.

Література:

1. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 80. Соціальні послуги / Затверджено наказом Міністерства праці та соціальної політики України 14.10.2005 № 324 [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://consultant.parus.ua/?doc=0A2S59DA5F> – Назва з екрана.
2. Зданевич Л. В. Адаптація студентів педагогічних училищ до нових умов життєдіяльності : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Л. В. Зданевич ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 2003. – 22 с. – укр.
3. Зязюн І. А. Філософія педагогічної дії : монографія. – Черкаси : Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2008. – 608 с.
4. Концепція нової української школи / Ухвалено рішенням Колегії МОН України від 27.10.2016 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/12/05/konczepczyia.pdf> – Назва з екрана.

-
-
5. Кулик С. М. Психологічні особливості управління професійною адаптацією вчителів. Автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.05 / С. М. Кулик ; Ін-т психології ім. Г. С. Костюка АПН України. – К., 2004. – 20 с. : рис. – укр.
 6. Полякова А. Г. Адаптивне управління навчальним процесом в умовах загальноосвітнього комплексу : Автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Г. А. Полякова ; Центр. ін-т післядиплом. пед. освіти АПН України. – К., 2003. – 20 с. : рис. – укр.
 7. Шик М. П. Адаптація студентів педагогічного коледжу до професійної діяльності в процесі фахової підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / М. П. Шик ; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2010. – 20 с. – укр.

УДК 378.4.091.113 (477.53)

Мільто Л. О.

ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ АКАДЕМІКА І. ЗЯЗЮНА

Науково-технічний розвиток української держави, її культура та духовність зумовлюють підвищення вимог до творчого розвитку професійного потенціалу вчителя, здатного генерувати та впроваджувати педагогічні інновації, оскільки роль вчителя, його позиції в суспільстві зумовлюють становлення громадянина як особистості, творчої індивідуальності що сприяє зміцненню інтелектуального та духовного потенціалу нації.

Різноманітні аспекти професійної підготовки вчителя знайшли своє відображення в працях О. Абдуліної, А. Алексюк, Є. Барбіної, М. Євтуха, І. Зязюна, С. Гончаренко, Н. Гузій, О. Киричук, Н. Кузьміної, О. Лавріненко, Н. Ничкало, Л. Рувинського, В. Сластьоніна, Л. Спіріна, Л. Хомич, О. Щербакова та інших.

Вагомий вклад в систему підготовки майбутнього вчителя вніс видатний просвітник, філософ, естет, психолог, вчений-педагог, культуролог, мистецтвознавець, засновник сучасної педагогічної майстерності І. Зязюн (1938–2014 рр.), якого також називають дидактом, методистом, теоретиком і практиком педагогіки, вихователем науковців, викладачів, учителів. Н. Ничкало відзначає, що "...концепція педагогічної майстерності І. Зязюна має глибоке коріння, бо сягає джерел української історії, культури, етнонаціональних традицій, мудрості нашого народу" [4. с. 4].

Система професійно-педагогічної підготовки у вищих навчальних педагогічних закладах 70–80-х рр. ХХ ст. була побудована в основному на традиційних технологіях навчання, що не сприяло підвищенню її ефективності та обмежувала можливість повною мірою здійснювати індивідуальний підхід до професійної підготовки майбутнього вчителя, що призводило до нівелювання творчої індивідуальності студентів, стандартизації майбутньої професійної діяльності.

Саме з періоду 70-х рр. ХХ ст. почалася інноваційна за своєю суттю педагогічна діяльність І. Зязюна. В цей час почали виходити фундаментальні філософські, психологічні праці вченого з естетики, етики, психопедагогіки, культурології, педагогічної майстерності, які збагатили сучасну психолого-педагогічну науку і були впроваджені в освітню практику вищої педагогічної освіти України.

І. Зязюн зауважував, що педагог у перекладі з давньогрецької – це той, хто веде дитину за руку, а педагогіка – це наука про майстерність ведення за руку й підкреслював, що вчитель завжди уособлював у собі мудрість суспільної свідомості і мав непересічний

Зміст

Пленарне засідання	3
<i>Андрущенко В. П.</i> АКАДЕМІК ІВАН ЗЯЗЮН – ВИДАТНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛОСОФ-ПЕДАГОГ	3
<i>Кремень В. Г.</i> НАУКОВА СПАДЩИНА ІВАНА ЗЯЗЮНА У ВИМІРАХ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСВІТИ	5
<i>Ничкало Н. Г.</i> ПРОГНОСТИЧНІСТЬ НАУКОВОЇ СПАДЩИНИ АКАДЕМІКА ІВАНА ЗЯЗЮНА	13
<i>Stefan M. Kwiatkowski</i> PROFESOR IWAN A. ZJAZIUN JAKO PRZEWÓDCA EDUKACYJNY	20
<i>Jan Łaszczuk</i> NAUCZYCIEL I UCZEŃ – UCZEŃ I MISTRZ	24
<i>Степаненко М. І.</i> МИСТЕЦЬКА ШКОЛА ІВАНА ЗЯЗЮНА В ДІЇ	28
<i>Гузій Н. В.</i> КОНЦЕПТИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ І. А. ЗЯЗЮНА У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ПІДГОТОВКИ ОСВІТЯНСЬКИХ КАДРІВ	34
<i>Кузьмінський А. І.</i> ПЕДАГОГІКА ДОБРА АКАДЕМІКА ЗЯЗЮНА І. А.	37

Секція 1

ФІЛОСОФСЬКО-ПЕДАГОГІЧНІ ТА ЕТИКО-ЕСТЕТИЧНІ ІДЕЇ АКАДЕМІКА І. А. ЗЯЗЮНА

<i>Гриньова М. В.</i> ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ І.А. ЗЯЗЮНА	41
<i>Кайдановська О. О.</i> ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МИСТЕЦЬКОГО ПІЗНАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ АРХІТЕКТОРІВ	44
<i>Козир А. В.</i> ІНТЕГРАТИВНІ ЗВ'ЯЗКИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН	47
<i>Корець М. С.</i> ПРОФІЛЬНЕ ТЕХНОЛОГІЧНЕ НАВЧАННЯ У ЧАС РЕФОРМУВАННЯ СТАРШОЇ ШКОЛИ	50
<i>Лимаренко Л. І.</i> МИСТЕЦТВО ТЕАТРУ У ВИМІРАХ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОНЦЕПЦІЇ АКАДЕМІКА ІВАНА ЗЯЗЮНА	53

<i>Руденко Л. А., Литвин А. В.</i> КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ВИМІР ПЕДАГОГІКИ І. А. ЗЯЗЮНА	58
<i>Олексюк О. М.</i> НАУКОВА СПАДЩИНА ІВАНА ЗЯЗЮНА В ІННОВАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ	60
<i>Сущенко Л. О.</i> ІНТЕГРАЦІЙНІ ВИМІРИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ВНЗ	62
<i>Усатенко Т. П.</i> НАУКОВО-ФІЛОСОФСЬКІ ОБРІЇ АКАДЕМІКА І.А.ЗЯЗЮНА	64
<i>Федоришин В. І.</i> ІННОВАЦІЙНИЙ НАПРЯМ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТІВ МИСТЕЦТВ ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ	65
<i>Бондаренко В. В.</i> СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ЕКСПОЗИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПЕДАГОГІЧНОМУ МУЗЕЇ УКРАЇНИ	69
<i>Вдович С. М.</i> ЕСТЕТИКА АКАДЕМІКА І. А. ЗЯЗЮНА	71
<i>Матвійчук О. Є.</i> БІБЛІОТЕКА–МУЗЕЙ ЯК ІНФОРМАЦІЙНИЙ, КУЛЬТУРНИЙ ТА ОСВІТНИЙ РЕСУРС СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	74
<i>Мерзлякова О.</i> КАТЕГОРІЯ ДОСВІДУ ЯК КЛЮЧОВА КАТЕГОРІЯ ПЕДАГОГІКИ ХХІ СТОРІЧЧЯ	78
<i>Меттини Емилиано</i> КАТЕГОРІЯ СВОБОДИ В ТРУДАХ АКАДЕМІКА ІВАНА АНДРЕЕВИЧА ЗЯЗЮНА	82
<i>Міхно О. П.</i> ПЕДАГОГІЧНА СПАДЩИНА ІВАНА ЗЯЗЮНА: МУЗЕЙНИЙ ВИМІР (за матеріалами виставки “Педагогіка добра академіка Івана Зязюна”)	85
<i>Павленко Ю. Г.</i> МУЗЕЇ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ У СТРУКТУРІ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ	88
<i>Радомська А. М.</i> АКТУАЛЬНІСТЬ ВИЩОЇ ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ З ОГЛЯДУ НА ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ	91
<i>Рудницька Т. О.</i> ВИСТАВКА “ПЕДАГОГІЧНИЙ КАЛЕНДАР: СІЧЕНЬ – ЛЮТИЙ 2017”: ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ	94

Секція 2

**ПЕДАГОГІКА ДОБРА І ОСОБИСТІТЬ УЧИТЕЛЯ-МАЙСТРА
У НАУКОВІЙ СПАДЩИНІ І. А. ЗЯЗЮНА**

<i>Гриньова В. М.</i>	
ПЕДАГОГІЧНА КУЛЬТУРА ЯК ПІДГРУНТЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ.....	97
<i>Васянович Г., Козяр М.</i>	
ОСОБИСТІТЬ ПЕДАГОГА В ДОБРОТВОРЧІЙ ДІЇ АКАДЕМІКА ІВАНА ЗЯЗЮНА ..	100
<i>Кондрашова Л. В.</i>	
ПРОБЛЕМА ПРОФЕСІОНАЛЬНОГО ОБРАЗА УЧИТЕЛЯ – МАСТЕРА В КОНТЕКСТЕ ПЕДАГОГІЧЕСКОГО НАСЛЕДІЯ І.А. ЗЯЗЮНА	105
<i>Кучерявий О. Г.</i>	
ПСИХОПЕДАГОГІКА І. А. ЗЯЗЮНА ЯК СТРАТЕГІЧНА ДЕТЕРМІНАНТА РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ.....	109
<i>Мартиненко С. М.</i>	
ПЕДАГОГІКА ДОБРОТВОРЕННЯ ЯК ЖИТТЄВЕ КРЕДО АКАДЕМІКА ІВАНА АНДРІЙОВИЧА ЗЯЗЮНА	114
<i>Пономаревський С. Б.</i>	
І. ЗЯЗЮН І ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ В УМОВАХ ВИХОВАННЯ СУЧАСНОЇ ОСОБИСТОСТІ.....	118
<i>Братко М. В.</i>	
РЕАЛІЗАЦІЯ ІДЕЙ ПЕДАГОГІКИ ДОБРА І.ЗЯЗЮНА В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО КОЛЕДЖУ	121
<i>Гатеж Н. В.</i>	
РОЛЬ УЧИТЕЛЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У ФОРМУВАННІ ЕСТЕТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ УЧНІВ	124
<i>Гриньов В. Й.</i>	
ДИДАКТИЧНА КУЛЬТУРА ЯК ЧИННИК ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ.....	127
<i>Деніжна С. О.</i>	
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ КОМП'ЮТЕРНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ВІРТУАЛЬНОГО ОБРАЗУ СВІТУ	130
<i>Ковальова С. В.</i>	
ПЕДАГОГІКА ДОБРА І.А. ЗЯЗЮНА У ПРАКТИЦІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН (на прикладі досвіду роботи обласної школи передового педагогічного досвіду)	135
<i>Колодяжна А. В.</i>	
ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ.....	139
<i>Корінна Л. В.</i>	
ПРОФЕСІЙНИЙ САМОРОЗВИТОК ВЧИТЕЛЯ: ШЛЯХИ І СПОСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ В УМОВАХ ОБЛАСНОГО ЛІЦЕЮ-ІНТЕРНАТУ ДЛЯ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ	142
<i>Кошіль О. П.</i>	
ОСОБИСТІТЬ ПЕДАГОГА В КОНТЕКСТІ ПЕДАГОГІКИ ДОБРА І. А. ЗЯЗЮНА	153

<i>Кравець Н. П.</i>	ВИКОРИСТАННЯ ІДЕЙ І.А. ЗЯЗЮНА НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРИ В РОБОТІ З РОЗУМОВО ВІДСТАЛИМИ ПІДЛІТКАМИ	156
<i>Лебедик Л. В.</i>	ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ	159
<i>Литвиновський С. Ю.</i>	КОНЦЕПТИ ПЕДАГОГІКИ ДОБРА І.А. ЗЯЗЮНА	162
<i>Лі Хан</i>	ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПОЗИЦІЇ ВЧИТЕЛЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА ЯК ПРОБЛЕМА ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ І ПРАКТИКИ.....	165
<i>Плівачук К. В.</i>	ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ТВОРЧОГО ВЧИТЕЛЯ В КОНТЕКСТІ НАУКОВОЇ СПАДЩИНИ І.А.ЗЯЗЮНА	168
<i>Щербина Д. В.</i>	ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ РОБОТИ ОСВІТНЬОГО КОНСУЛЬТАНТА	171

Секція 3

ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ І. А. ЗЯЗЮНА У НАУКОВОМУ І ТВОРЧОМУ ПОСТУПІ ЙОГО УЧНІВ

<i>Ворона П. В.</i>	РОЛЬ ПРЕМІЇ А. С. МАКАРЕНКА У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЛТАВЩИНИ.....	175
<i>Горбенко С. С.</i>	СТВОРЕННЯ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО ПРОСТОРУ ВЧИТЕЛЕМ У ПРОЦЕСІ МИСТЕЦЬКОГО НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ УЧНІВ.....	178
<i>Клокар Н. І.</i>	ІДЕЇ ІВАНА ЗЯЗЮНА ЩОДО ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНО ОБДАРОВАНОЇ МОЛОДІ В ТЕОРІЇ І ПРАКТИЦІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ.....	183
<i>Хомич Л. О.</i>	ІВАН ЗЯЗЮН ПРО ВІДБІР УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ НА УЧИТЕЛЬСЬКУ ПРОФЕСІЮ .	187
<i>Коновець С. В.</i>	АКТУАЛЬНІСТЬ НАУКОВИХ ПОГЛЯДІВ АКАДЕМІКА І. А. ЗЯЗЮНА ВІДНОСНО ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛЯ	190
<i>Солдатенко М. М.</i>	КУЛЬТУРА РОЗУМОВОЇ ПРАЦІ ЯК ЧИННИК ДОСЯГНЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ	192
<i>Сущенко Т. І.</i>	ПРОФЕСІЙНІ ОЗНАКИ ТА ОСОБИСТІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТВОРЧОГО ПЕДАГОГА В ЗАГАЛЬНОКУЛЬТУРНОМУ РАКУРСІ.....	195
<i>Проніков О. К., Терентьєва Н. О.</i>	ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ЯК ПРОЯВ ОСОБИСТОСТІ ПЕДАГОГА	199

<i>Шестопалюк О. В.</i>	
ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОГО ПЕДАГОГІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	201
<i>Дубровіна І. В.</i>	
САМООСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ЯК УМОВА РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ	204
<i>Харченко Х., Кисла О. Ф.</i>	
ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДНЗ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	206
<i>Масич В. В.</i>	
ТВОРЧИЙ САМОРОЗВИТОК ЯК ПЕРЕДУМОВА ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНО- ТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ІНЖЕНЕРА-ПЕДАГОГА	209
<i>Масич С. Ю.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ВИЩОЇ ШКОЛИ.....	212
<i>Меленець Л. І.</i>	
АДАПТУВАННЯ МОЛОДОГО ВИХОВАТЕЛЯ-МЕТОДИСТА ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ДО ПРОФЕСІЙНО-СОЦІАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА	214
<i>Мільто Л. О.</i>	
ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ АКАДЕМІКА І. ЗЯЗЮНА.....	220
<i>Рожелюк І. Я.</i>	
ГОТОВНІСТЬ ДО МОНІТОРИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК СКЛАДОВА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ СУЧАСНОГО ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	223
<i>Саюк В. І.</i>	
ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧІСТЬ ЯК ОСНОВА СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПЕДАГОГІКИ	226
<i>Стойчик Т. І.</i>	
ТУРИНСЬКИЙ ПРОЦЕС ЯК НАПРЯМ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ В УКРАЇНІ	228
<i>Супрун Д. М.</i>	
ПСИХОПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПСИХОЛОГІВ В ГАЛУЗІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ	234
<i>Третьякова Ю. Д.</i>	
ІННОВАЦІЙНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ДОСВІД КОЛЕГІУМУ № 11 – МІСЬКОГО ЦЕНТРУ “АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ТА НАВЧАННЯ ДОРΟΣЛИХ ІМЕНІ І. А. ЗЯЗЮНА”.....	236
<i>Чумак Л. В.</i>	
КОНЦЕПТУАЛЬНІСНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ В ПРАЦЯХ АКАДЕМІКА ІВАНА АНДРІЙОВИЧА ЗЯЗЮНА	239

Секція 4

**ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА І ОСВІТА ДОРΟΣЛИХ:
ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД**

<i>Бабушко С. Р.</i>	
НЕПЕРЕРВНІСТЬ ОСВІТИ І КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ФАХІВЦЯ.....	243
<i>Вознюк О. В.</i>	
ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПСИХОПЕДАГОГІКИ.....	246
<i>Локишин В. С.</i>	
ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНІСНОЇ МОДЕЛІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗАСОБАМИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПОРТФОЛІО.....	249
<i>Ніколаї Г. Ю.</i>	
ЕТИКО-ЕСТЕТИЧНИЙ КОНТЕКСТ ХОРЕОГРАФІЧНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ.....	257
<i>Сова М. О.</i>	
МЕДІАТВОРЧІСТЬ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА	259
<i>Стрельніков В. Ю.</i>	
ПРИНЦИПИ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ НАВЧАННЯ	263
<i>Цина А. Ю., Цина В. І.</i>	
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ	266
<i>Хайруліна В. М.</i>	
ПЕДАГОГІКА ДОБРА У ВИМІРАХ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ.....	268
<i>Барбінова А. В., Совін Д. К.</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ У СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ВИХОВАННІ	272
<i>Борин Г. В.</i>	
ОСВІТА ДОРΟΣЛИХ: ПРОСВІТНИЦЬКО-КОНСУЛЬТАТИВНИЙ АСПЕКТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ.....	274
<i>Дурдас А. П.</i>	
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ: ДОСВІД ФРАНЦІЇ.....	277
<i>Ігнатович О. М.</i>	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ ДОРΟΣЛИХ З ПРОБЛЕМ КАР'ЄРНОГО РОЗВИТКУ.....	280
<i>Ізбаи С. С.</i>	
АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ТЕНДЕНЦІЙ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДОРΟΣЛИХ.....	284
<i>Кадемія М. Ю.</i>	
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ЗАСОБАМИ ІКТ	288
<i>Пастушок О. І.</i>	
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ.....	292

<i>Постригач Н. О.</i>	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У КОНТЕКСТІ ПАРАДИГМИ ЦІЛОЖИТТЄВОГО НАВЧАННЯ	294
<i>Сергієнко О. М.</i>	
ІНФОРМАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ЕЛЕКТРОННИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ (“Фокус-група”).....	298
<i>Смольникова Г. В.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ І УЗАГАЛЬНЕННЯ ПЕРЕДОВОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ	300
<i>Стрельніков М. В.</i>	
РОЛЬ ОСОБИСТОСТІ ВИКЛАДАЧА В РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАГІСТРАНТІВ З БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ	305
<i>Супрун В. В.</i>	
ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ТА УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ТА ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ В УКРАЇНІ	308
<i>Ткаченко О. Л.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ПОНЯТІЙНО-ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО РОЗУМІННЯ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ	312
<i>Тур О. М.</i>	
МЕТОД ПОРТФОЛІО В СИСТЕМІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІЗ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	316
<i>Харченко О.</i>	
ВІДКРИТЕ НАВЧАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ – ЗАПОРУКА УСПІШНОГО РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ ШКІЛ СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ	319
<i>Цуркан Т. Г.</i>	
ПЕДАГОГІЧНА КУЛЬТУРА БАТЬКІВ ЯК ПРІОРИТЕТ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ.....	321
Автори	325
Зміст.....	332